

ତାନିଲୋଡୋଲସି : ସିସିଲିର ଗାନ୍ଧୀ

ଇଟାଲୀରେ ଅହିଂସା

ସାଇ ଶ୍ରୀଲୋକନାଥ ପ୍ରସାଦ ସେଠୀ

ହିଂସାର ବ୍ୟାପିକୁ ଅଧିକ ହିଂସା ଦ୍ଵାରା ଦୂରକରି ହେବନାହିଁ :
ତାନିଲୋଡୋଲସି

ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଜୀବନାଦର୍ଶନ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଅନେକ ମହାନ କର୍ମଯୋଗୀ, ବିପ୍ଳବୀ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି ଓ ସେମାନେ ଅହିଂସାତ୍ମକ ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରି ସାମ୍ରାଜ ସଂସ୍କାର ସମ୍ଭବ କରି ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ଆସନ୍ତୁ ଚିହ୍ନିବା ସିସିଲିର ଅହିଂସ ଆନ୍ଦୋଳନର ସ୍ଥପତି ତାନିଲୋଡୋଲସି । ତାନିଲୋଡୋଲସି ଜଣେ ଇଟାଲୀୟ ଅହିଂସାବାଦୀ ସମ୍ରାଜ ସଂସ୍କାରକ । ଦ୍ଵିତୀୟ ମହାସମର ପରେ ପଶ୍ଚିମ ସିସିଲି ଗ୍ରାମାଂତଳରେ କୃଷକ, ଶ୍ରମିକ ଓ ଜନସାଧାରଣ ଉକ୍ତ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ଭେଦଭାବ, ତତ୍ତ୍ଵରାଜ, ଭ୍ରଷ୍ଟ ପ୍ରଶାସନିକ ଅବହେଳା ଆଦିର ଶୀକାର ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଏପରି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ଜୀବନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ତାନିଲୋଡୋଲସି ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଅହିଂସା ମାର୍ଗ ଓ ସର୍ବୋଦୟ ପଦ୍ଧତି ଆପଣାଇ ନିଜ ଜୀବନକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଥିଲେ ।

ତାନିଲୋଡୋଲସି ୨୮ ଜୁନ ୧୯୨୪ ମସିହାରେ ଉତ୍ତର ଇଟାଲୀର ଗ୍ରାଜସ୍ ସ୍ଥାନରେ ନିଜ ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ମାତା ଜଣେ ସ୍କୁଲ ଟିଚର ଥିଲେ । ଏଣୁ ତାଙ୍କର ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥା ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅତିବାହିତ ହୋଇଛି । ପିଲାବେଳେ ଭୋଗିଥିବା ଶାରିରୀକ ଦୃଷ୍ଟି ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କର ହିଂସା ପ୍ରତି ଘୃଣାଭାବ ଜାତ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ପିତା ସର୍ବଦା ତାଙ୍କୁ ଲୋକଙ୍କ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦୂର କରିବାରେ ବ୍ରତୀ ରହିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇ ଥିଲେ । ତାନିଲୋଡୋଲସି ରୋମ ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଓ ନଗର ଯୋଜନା ପ୍ରଣାଳୀ ବିଷୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ସହ ମିଳାନ ରେସେ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଚାରିବର୍ଷ

ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ । ସ୍ନାତକ ଉପାଧୀ ପାଇବାକୁ ଆଉ କିଛି ସମ୍ପ୍ରାହ ମାତ୍ର ବାକି ଥିବାବେଳେ ସେ ଅଧ୍ୟୟନ ବର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ସେ ସେତେବେଳେ କବିତା ଓ ନିର୍ମାଣବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ପର୍କିତ ରଚନା ପ୍ରକାଶିତ କରୁଥିଲେ । ଜଣେ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଅନାଥ ଶିଶୁ ଓ ନିସହାୟ ଲୋକଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ସେତୁଆନିର ଏକ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟ ସଙ୍ଗଠନରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ତରୁଣାବସ୍ଥାରେ ସେ ଇଉରୋପକୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ଵଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିଲ ହୋଇ ବିଧ୍ଵଂସଲାଳାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାର ଦେଖିଥିଲେ । ତେଣୁ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରତିତାଙ୍କର ବିତୃଷ୍ଣା ଯାତ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଯୋରକରି ଫ୍ୟାସିଷ୍ଟ ସୈନ୍ୟ ଦଳରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ଆକ୍ରମଣ ତାଲିମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ରୋମ ପଳାୟନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ବେଶ୍ କିଛି ବର୍ଷ ବନ୍ଦୀଜୀବନ ବିତାଇ ଥିଲେ । ଜଣେ ନିଷ୍ଠାପର ଆପତ୍ତିକାରି ଭାବେ ସେ ମନୁଷ୍ୟ ହତ୍ୟା କେବେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ସଙ୍କଳ୍ପ କରିଥିଲେ । ଭଗବତ ଗୀତା, କୋରାନ, ବାଇବେଲ, କନଫୁସିୟସ ଓ ତାଓସେଟିଙ୍କ ବାଣୀ ପଠନ କରି ତାଙ୍କର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜାଗରଣ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ ଯେ ବିଭିନ୍ନ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ବିଳାସପୂର୍ଣ୍ଣ ଆମୋଦଦାୟକ ହର୍ମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହଁ, ଏଣୁ ସେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଜୀବନଶୈଳୀ ତ୍ୟାଗକରି ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗି ଅନାଥ ହୋଇ ଥିବା ଶିଶୁ ଓ ଅସହାୟ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କାମ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହି କ୍ରମରେ ନୋମାଡେଲିଆ ଜାଗରଣର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା କ୍ୟାଥୋଲିକ ଧର୍ମଯାଜକ ତନ ଜାନେ ସାଲ୍ଫିନିଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅନାଥାଶ୍ରମରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ଖାଦ୍ୟ ପରଖିବାଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପାଇଖାନା ସଫା କରିବା, ରୋଗୀଙ୍କ ଯତ୍ନ ନେବା ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଜକୁ ନିମଜ୍ଜିତ କରିଦେଲେ । ତାଙ୍କ ନିଷ୍ଠାରେ

ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ତୁହାନିସ୍ଥ ସେଲଫୀରେଲୋର ଅନ୍ୟ ଏକ ସଙ୍ଗଠନର ଦାୟିତ୍ବ ଦିଆଗଲା, କିନ୍ତୁ ତାନିଲୋଡୋଲସିଙ୍କୁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟପନ୍ଥୀ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରି ସେଠାର ସରକାର ସେହି ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ୧୯୫୧ ରେ ତାଙ୍କୁ ପୁନଃ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ସେଠାରେ ସେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିଚାରଧାରା ବିକ୍ଷୟରେ ଅବଗତ ହୋଇଥିଲେ । ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଭଜିକାନ ମଧ୍ୟ କ୍ୟାଥୋଲିକ ଡନ ଜାନେ ସାଲ୍ବିନିଙ୍କୁ ପାଗଳ ଧର୍ମଯାଜକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଥିଲା । ତତ୍କାଳୀନ ସରକାର ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅନାଥାଶ୍ରମକୁ ବନ୍ଦ କରି ଏହାର ଅନ୍ତେବାସୀଙ୍କୁ ଶରଣାର୍ଥୀ ଶିବିରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରି ଦେଇଥିଲେ ।

ତାନିଲୋଡୋଲସି ନିଜର ବୈଷୟିକ ଜୀବିକାର୍ଜନର ଭବିଷ୍ୟତକୁ ତ୍ୟାଗ କରି ସମର୍ପିତ ସମାଜ ସେବାପନ୍ଥୀ ଆପଣାଇ ଇଟାଲୀର ତତ୍ତ୍ୱର କବଳିତ ତଥା ଅନାହାର କ୍ଲିଷ୍ଟ ଅଂଚଳର ଉନ୍ନତି ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଦୁର୍ଗମ ଓ ନିଷ୍ପ୍ରଭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିସିଲିକୁ ନିଜ ଅନ୍ତିମ କ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର୍ମଭୂମି ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଟ୍ରାପେଟୋ ନାମକ ଏକ ଧିବର ଗ୍ରାମରେ ନିଜର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଞ୍ଚୟ ଓ ସୁସ୍ଥ ବାହ୍ୟ ଅନୁଦାନକୁ ଆଧାର କରି ସେଠାର ସବୁଠୁ ଅସହାୟ ଗୃହସ୍ଥାନ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଝାଟିମାଟି କୁଡିଆର ଏକ ବସ୍ତି ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ସେ ଭଗବାନଙ୍କ ଗ୍ରାମ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରଥିଲେ । ସେଠାର ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗରୀବ ବିଧବା ପାଞ୍ଚସନ୍ତାନର ଜନନୀଙ୍କୁ ବିବାହ କରି ଆହୁରି ପାଞ୍ଚ ଅନାଥ ଶିଶୁଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟସନ୍ତାନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେ ସେଠାର ସ୍ଥାନୀୟ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଯାହା ତାଙ୍କୁ ସେବାକାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ବେଶ୍ ସହାୟକ ହୋଇଥିଲା । ସିସିଲିର ସାଧାରଣ ପରିବେଶର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଥିଲା ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ଅଜ୍ଞତା, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ହିଂସା ଓ ହତ୍ୟା । ତାନିଲୋଡୋଲସି ବ୍ୟାପକ ଅନୁଧ୍ୟାନ ଓ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଏହି ସ୍ଥିତିର କାରଣ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ । ସେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ ସେଠାର ଲୋକଙ୍କୁ ବର୍ଷର ଅଧେ ଦିନ କାମ ମିଳେ ନାହିଁ, ଏଣୁ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଔଷଧ ଲାଗି ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୋରି ଓ ଲୁଟ ମାମୁଲି ଘଟଣା ଥିଲା । ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସଗ୍ରାମ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ଭ୍ରଷ୍ଟ ନିଷ୍ଠୁର ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଅକଥନୀୟ ଅତ୍ୟାଚାର କରିବା ସହ ବିନା ଶୁଣାଣିରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଜେଲଦଣ୍ଡ ଦେଉଥିଲେ । ସେଠାରେ ପକ୍କୁରାସ୍ତା ନଥିଲା, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ପରି ସର୍ବନିମ୍ନ ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ତାନିଲୋଡୋଲସି ସ୍ୱାକାର କରିଥିଲେ ଯେ, ଲୋକସେବକ ଭାବେ ସଙ୍ଘର୍ଷ କରିବା ବେଳେ ସାମ୍ନା କରିଥିବା ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତି ତାଙ୍କୁ

ପଡ଼ା ବହିଠାରୁ ଅଧିକ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲା । ସେ ସମୟରେ ଟ୍ରାପେଟୋରେ ଏକ ଅସହାୟ ଶିଶୁର ଅନାହାର ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକି ତାଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟଥିତ କରିଥିଲା । ଏହାକୁ ବିରୋଧ କରି ଟ୍ରାପେଟୋ ସହରକୁ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ଦିଆ ନଗଲେ ସେ ଅନଶନ କରିବେ ବୋଲି ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଚରମ ପଦ୍ଧତି ଲେଖିଥିଲେ । ସେମାନେ କର୍ଷପାତ ନ କରନ୍ତେ, ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିବାସୀଙ୍କ ବାରଣସତ୍ତ୍ୱେ ତାନିଲୋଡୋଲସି ନିଜର ସହଯୋଗୀଙ୍କ ସମର୍ଥନରେ ଆମରଣ ଅନଶନ ଜାରି ରଖିଥିଲେ । ଏଥିଲାଗି ତାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରେ ଅବନତି ଘଟି ହୃଦଘାତ ହେତୁ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ପକ୍ଷାଘାତ ପାତିତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁଆସନ୍ନ ବୋଲି ଚିକିତ୍ସକ ଘୋଷଣା କରନ୍ତେ, ଅଷ୍ଟମ ଦିନରେ ସରକାରୀ ପ୍ରତିନିଧି ଆସି ସହାୟତାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବା ସହ ସେଠାର ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଅସହାୟ ଦରିଦ୍ରଙ୍କ ଉନ୍ନତି ଓ ଟ୍ରାପେଟୋ ସହରର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ ରାଶି ମଞ୍ଜୁର କରିବାରୁ ସେ ନିଜର ଆମରଣ ଅନଶନ ଭଙ୍ଗ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ସେଠାର ନାଗରିକତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରା ଯାଇଥିଲା । କ୍ରମେ ବିପୁଳ ଜନସମର୍ଥନ ପାଇବା ସହ ସେଠିକାର ବିକାଶ ନାୟକ ଭାବେ ପରିଚିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ତାନିଲୋଡୋଲସି ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ପ୍ରପାତିତ ଏହି ଦ୍ୱୀପାଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଏବଂ ଦେଶର ସରକାରଙ୍କ ଅବହେଳା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅହିଂସା ଅନଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିବାଦ ଜାରି ରଖିଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପରି ଅହିଂସା ଅନଶନ ଓ ଅନ୍ୟାୟ ବିରୋଧରେ ତାଙ୍କର ସତ୍ୟାଗ୍ରହକୁ ଦେଖି ସାମ୍ବାଦିକମାନେ ତାଙ୍କୁ ସିସିଲିର ଗାନ୍ଧୀ ଭାବେ ଅଭିହିତ କରିଥିଲେ । ୧୯୫୬ରେ ଟ୍ରାପେଟୋ ସହରରେ ୧୦୦୦ ଲୋକଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ଓ ଶ୍ରମ ସଙ୍ଗଠନ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ସମର୍ଥନରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଅନଶନ ସହ ରାସ୍ତା ମରାମତି ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ପ୍ରତିବାଦର ଆରମ୍ଭରେ ସରକାରୀ ଶୁଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷକମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଇଟାଲୀ ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁକ୍ଷେପ ୪ ଅନୁସାରେ ନାଗରିକମାନେ ଦେଶ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିପାରିବେ । ଅଥଚ କୌଣସି ଭଙ୍ଗାରୁଜା ବାସରକାରି ସମ୍ପତ୍ତିକୁ କ୍ଷତି କରୁନଥିବା ସ୍ଥଳେ ଅହିଂସା ପ୍ରତିବାଦରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଲାଠି ପ୍ରହାର ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ହେବା ସହ ତାନିଲୋଙ୍କ ବିଚାର କରାଯାଇ ସଶ୍ରମ ଜେଲ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ହୋଇଥିଲା । ଏ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ତାନିଲୋଡୋଲସିଙ୍କ ଅହିଂସା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଡକୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସମୁଦାୟର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା । ପରିଶେଷରେ ସେ ଏହି ଅଭିଯାନରେ ବିଜୟୀ ହେବା ସହ ସେଠାର ରାସ୍ତା ଓ

ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା କରାଯିବାରୁ କୃଷକମାନେ ଅଶେଷ ଉପକୃତ ହୋଇଥିଲେ । ଅକ୍ଟୋବର ୭, ୧୯୬୯ ରେ ଅହିଂସାତୁଳ୍ଲ ଭୂ-ସଂସ୍କାର ଓ ଜନ ଜାଗରଣର ଦୁଇ ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନୀୟ ନେତା ସେଜାରଚାଡେଜ ଓ ତାନିଲୋଡୋଲସିଙ୍କର ନ୍ୟୁୟର୍କଠାରେ ସାକ୍ଷାତ ହୋଇଥିଲା । ଉଭୟ ୪୫ ବର୍ଷୀୟ ସମବୟସ୍କ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଯେ ଭୂ-ସଂସ୍କାର ଓ ସର୍ବୋଦୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମଗ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ସୀମିତ ନରହି ସାମଗ୍ରୀକ ଭାବେ ସବୁ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଚାହିଁଲେ । ଏଣୁ ଡୋଲସି ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ଦେଶର ଏକଚାଟିଆ ପ୍ରସାରଣ ନୀତିକୁ ବିରୋଧ କରି ବେସରକାରୀ ବେତାରକେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେବାମୂଳକ ଅହିଂସାତୁଳ୍ଲ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ୧୯୫୮ରେ ମସ୍କୋ (ରୁଷିଆ) ୩୦,୦୦୦ ଡଲାର ମୂଲ୍ୟର ଲେନିନ ଶାନ୍ତି ପୁରସ୍କାରରେ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ କରିଥିଲା । ରୋମର ଏକ ସମାଜବାଦୀ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ “ଲାଇଭିଞ୍ଜିଆ” ହଙ୍ଗେରୀ କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ହତ୍ୟାର ପ୍ରତିବାଦ କରି ତାଙ୍କୁ ଏହି ସମ୍ମାନ ଗ୍ରହଣ ନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମାନବକଲ୍ୟାଣ ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ରୂପାୟନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଯେକୌଣସି ଉତ୍ସରୁ ବିନା ଦ୍ୱିଧାରେ ଅନୁଦାନ ଅର୍ଥ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ସେ ୨୫୦୦୦ ଡଲାର ମୂଲ୍ୟର ଅନୁଦାନକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଯୁକ୍ତି ଉପରେ ଗବେଷଣା କରୁଥିବା ଏକ ସମିତିକୁ ଦାନ କରିଥିଲେ । ଆମେରିକୀୟ ସଙ୍ଗଠନ “AFSC” ତରଫରୁ ନୋବେଲ ଶାନ୍ତି ପୁରସ୍କାର ପାଇଁ ତାଙ୍କ ନାମ ଦୁଇଥର ମନୋନିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଭାରତ ତରଫରୁ ୧୯୮୯ରେ ତାଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧୀଶାନ୍ତି ପୁରସ୍କାରରେ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥି ସହିତ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ “ଯମୁନାଲାଲ ବଜାଜ” ପୁରସ୍କାରରେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ କରାଯାଇଥିଲା । ତାନିଲୋଡୋଲସି ଜଣେ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ଲେଖକ ଥିଲେ । ସେ ରଚନା କରିଥିବା ପୁସ୍ତକ ସବୁ ୧୦ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ହୋଇଛି । ତାଙ୍କ ରଚିତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ

‘ରିପୋର୍ଟ ଫ୍ରମ୍ ପାଲେମୋ, ଡ୍ରେଷ୍ଟ, ସିସିଲିଆନ ଲାଇଭସ, ଦ-ଆଉଟ-ଲ-ଅଫ-ପାର୍ଟିନିକୋ’ ଆଦି ରଚନା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜନପ୍ରିୟ । ଏହିସବୁ ପୁସ୍ତକରେ ସେସିସିଲିରେ ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ସେଠାର ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତି ଅଧ୍ୟୟନର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ବାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । କିପରି ରାଜନୀତି, ସାମ୍ବାଦିକତା ଓ ସିନେମା କାହାଣୀରେ ଭ୍ରଷ୍ଟ ପ୍ରଶାସକ ତଥା ତତ୍ସରଙ୍କ ସଙ୍ଗଠିତ ଅପରାଧକୁ ଗୌରବାନ୍ୱିତ ଭାବେ ପରିବେଷଣ କରାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଏହି ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଗ୍ରାମ କରି ଜନ ସହେଯାଗରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମତରେ କୌଣସି ଉନ୍ନତି ମୂଳକ ଯୋଜନାର ବାସ୍ତବ ରୂପାୟନ ପାଇଁ ତଥ୍ୟର ସଠିକତା ଓ ଅନ୍ତଃଦୃଷ୍ଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହାୟକ । ତାନିଲୋଡୋଲସି ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଜଣେ ପ୍ରକୃତ ଅନୁଗାମୀ ଭାବେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଯେ ଅହିଂସା ଓ ଶାନ୍ତି କେବଳ ପ୍ରଚାର ସର୍ବସ୍ୱ ବାସ୍ତବୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ନୁହଁ ବରଂ ଏହା ଏକ ସାମୁହିକ ସଂସ୍କାରର ଭିତ୍ତିଭୂମି । ଅସୁମାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଯେ କେହି ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ପାରୁଥିଲେ ତାନିଲୋଡୋଲସିଙ୍କର ସଦା ଅଫୁରନ୍ତ ସ୍ମୃତିହାସ୍ୟ । ୧୯୯୭ ଡିସେମ୍ବର ୩୦ ତାରିଖରେ ତାନିଲୋଡୋଲସି ହୃଦଘାତରେ ଇହଲୀଳା ସମ୍ବରଣ କରିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅନଗ୍ରସର ସିସିଲିର ତତ୍ସର ଉପଦୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଦୃତ ପ୍ରଗତି ଦିଗରେ ତାଙ୍କ ଅବଦାନ ଚିର ଅବିସ୍ମରଣୀୟ । ଆଜିର ଭାରତରେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ହତ୍ୟାକାରୀଙ୍କୁ ଆଦର୍ଶ ମାନୁଥିବା ବିପଥଗାମୀ ଯୁବାବର୍ଗ ଜାଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବେ ଯେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶ୍ୱର ବହୁ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଅହିଂସା ଅସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ସଜାଡି ପାରିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ମନିଷୀ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ ତାନିଲୋଡୋଲସିଙ୍କ ପରି ନିଜ ଜୀବନକୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଦୃଢ଼ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ସହକାର୍ଯ୍ୟ ଓ ସଫଳତା, ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଅହିଂସା ଓ ତ୍ୟାଗର ପଥକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରୁଛି ।

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଶାସନିକ ସେବା ଅଧିକାରୀ

ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୭୨୭୦୦୪୫

